

УХВАЛА

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про припинення конституційного провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень статей 9, 18, пункту 32 частини першої статті 85, статей 102, 106, 116 Конституції України, частин другої, п'ятої статті 7, статей 12, 15, 17 Закону України "Про міжнародні договори України" та за конституційним поданням 62 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень пунктів "а", "є" частини другої статті 7 Закону України "Про міжнародні договори України"

м. К и ї в
12 грудня 2006 року
№ 1-уп/2006

Справа № 1-1/2006

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Домбровського Івана Петровича – головуєчий,
Бринцева Василя Дмитровича,
Головіна Анатолія Сергійовича,
Джуня В'ячеслава Васильовича,
Дідківського Анатолія Олександровича,
Іващенко Володимира Івановича – суддя-доповідач,
Кампа Володимира Михайловича,
Колоса Михайла Івановича,
Лилака Дмитра Дмитровича,
Мачужак Ярослави Василівни,
Овчаренка В'ячеслава Андрійовича,
Пшеничного Валерія Григоровича,
Станік Сюзанни Романівни,
Стрижака Андрія Андрійовича,
Ткачука Павла Миколайовича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційними поданнями 48 і 62 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень статей 9, 18, пункту 32 частини першої статті 85, статей 102, 106, 116 Конституції України, частин другої, п'ятої статті 7, статей 12, 15, 17 Закону України "Про міжнародні договори України" від 22 грудня 1993 року № 3767-ХІІ (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 10, ст. 45).

Заслухавши суддю-доповідача Іваценка В.І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – 48 народних депутатів України – звернувся до Конституційного Суду України з письмовим клопотанням дати офіційне тлумачення положень статей 9, 18, пункту 32 частини першої статті 85, статей 102, 106, 116 Конституції України, частин другої, п'ятої статті 7, статей 12, 15, 17 Закону України "Про міжнародні договори України" (далі – Закон).

Як зазначають народні депутати України, підставою для конституційного подання є практична необхідність у роз'ясненні й офіційному тлумаченні зазначених положень Конституції України і Закону, викликана "укладенням Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про стратегічне співробітництво в газовій галузі, підписаної 7 жовтня 2002 р. в м. Кишиневі" (далі – Угода).

Суб'єкт права на конституційне подання – 62 народних депутати України – звернувся до Конституційного Суду України з письмовим клопотанням дати офіційне тлумачення положень пунктів "а", "є" частини другої статті 7 Закону.

Підставою для цього конституційного подання, на думку народних депутатів України, є вимоги пунктів "а", "є" частини другої статті 7 Закону щодо необхідності ратифікації загальноекономічних (про економічну та науково-технічну співпрацю) міжнародних договорів України, виконання яких зумовлює зміну чинних чи ухвалення нових законів України, та положень статті 14 Угоди.

2. Відповідно до статті 58 Закону України "Про Конституційний Суд України" Конституційний Суд України Ухвалою від 10 липня 2003 року № 37-у/2003 об'єднав конституційні провадження у справах за зазначеними конституційними поданнями, оскільки вони стосуються одного й того самого питання.

3. Порушуючи питання про офіційне тлумачення положень статей 9, 18 Конституції України, статті 17 Закону, суб'єкт права на конституційне подання просить Конституційний Суд України роз'яснити:

– яке місце в ієрархії нормативних актів України займають чинні міжнародні договори України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

– яким є співвідношення за юридичною силою міжнародних договорів України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, і Конституції та законів України;

– яким є співвідношення за юридичною силою міжнародних договорів України, згоду на обов'язковість яких не надано Верховною Радою України, і Конституції та законів України;

– які норми мають більшу юридичну силу – Угоди чи Закону України “Про трубопровідний транспорт” від 15 травня 1996 року № 192/96-ВР та Закону України “Про нафту і газ” від 12 липня 2001 року № 2665-III.

Народні депутати України просять дати офіційне тлумачення положень статті 116 Конституції України і роз'яснити:

– чи має право Кабінет Міністрів України, а також інші центральні органи державної влади чи їх посадові особи з власної ініціативи (без уповноваження на те Президентом України) надавати згоду на обов'язковість для України міжнародних договорів, якщо спеціальними законами України до їх компетенції це не віднесено;

– чи мав право Кабінет Міністрів України з власної ініціативи надавати згоду на обов'язковість для України Угоди, якщо спеціальними законами – Законом України “Про трубопровідний транспорт” та Законом України “Про нафту і газ” – до його компетенції не віднесено надання згоди на обов'язковість міжнародних угод, предметом яких є газотранспортна система України.

Звертаючись з клопотанням про офіційне тлумачення положень частини другої статті 7 Закону, зокрема її пунктів “а”, “є”, суб'єкти права на конституційне подання просять роз'яснити термін “загальноекономічний міжнародний договір” та визначити, якими саме положеннями – статті 14 Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року або частини другої статті 7 Закону – слід керуватися під час вирішення питання, які міжнародні договори підлягають ратифікації, у тому числі встановити необхідність надання Верховною Радою України згоди на обов'язковість Угоди.

Народні депутати України порушують питання про офіційне тлумачення положень пункту 32 частини першої статті 85 Конституції України, частини п'ятої статті 7 Закону, щоб з'ясувати:

– чи має право Верховна Рада України прийняти рішення про внесення на її розгляд міжнародного договору для надання згоди на обов'язковість чи денонсації;

– чи має право Верховна Рада України з власної ініціативи розглядати міжнародні договори на предмет надання згоди на обов'язковість або денонсації;

– чи має право Верховна Рада України прийняти рішення про денонсацію чинного міжнародного договору України, згоду на обов'язковість якого вона не надавала.

Народні депутати України також звертаються до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень статей 102, 106, 116 Конституції України, статей 12, 15 Закону та роз'яснити, на який орган державної влади покладається відповідний конституційно-правовий обов'язок щодо забезпечення належного виконання чинних міжнародно-правових зобов'язань України, зокрема тих, що впливають з Угоди, – на Президента України, Кабінет Міністрів України чи Міністерство закордонних справ України.

4. На пленарному засіданні Конституційного Суду України представники суб'єктів права на конституційне подання, Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України у своїх виступах навели обґрунтування відповідних позицій з питань, порушених у конституційних поданнях.

5. Вирішуючи питання щодо офіційного тлумачення зазначених положень Конституції України і Закону, Конституційний Суд України виходить з такого.

5.1. Суб'єкти права на конституційне подання обґрунтовують необхідність в офіційному тлумаченні зазначених положень Конституції України і Закону укладенням Угоди. Оцінивши Угоду з позицій Закону, народні депутати України вважають, що виникла практична необхідність у з'ясуванні та роз'ясненні вказаних положень Закону, а також пов'язаних з ними норм Конституції України. Ці обставини згідно зі статтею 93 Закону України „Про Конституційний Суд України” є підставою для офіційного тлумачення відповідних положень Конституції України і Закону.

Під час розгляду справи Конституційним Судом України набрав чинності Закон України “Про міжнародні договори

України” від 29 червня 2004 року № 1906–IV (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 50, ст. 540), згідно з яким Закон визнано таким, що втратив чинність (пункт 3 розділу VII).

Крім того, з 1 січня 2006 року набув чинності Закон України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 року № 2222–IV (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 2, ст. 44), яким положення пункту 32 частини першої статті 85 викладено у новій редакції та внесено зміни до статей 106, 116 Конституції України.

Об’єктивно виникли підстави, які вказують на непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційних поданнях 48 і 62 народних депутатів України, оскільки його юрисдикція на нормативно-правові акти, що втратили чинність, не поширюється (Рішення Конституційного Суду України від 14 листопада 2001 року № 15-рп/2001).

З огляду на викладене Конституційний Суд України дійшов висновку про необхідність припинення конституційного провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України стосовно офіційного тлумачення положень пункту 32 частини першої статті 85, статей 106, 116 Конституції України, частин другої, п’ятої статті 7, статей 12, 15, 17 Закону та за конституційним поданням 62 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень пунктів „а”, „є” частини другої статті 7 Закону на підставі пункту 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційних поданнях.

5.2. Конституційний Суд України вважає, що немає підстав для офіційного тлумачення і тих статей Конституції України, які не зазнали змін, зокрема статей 9, 18, 102, оскільки це потребує роз’яснень певних положень Закону, який втратив чинність. У разі здійснення тлумачення цих статей Основного Закону України постане необхідність дати роз’яснення положень чинного Закону України „Про міжнародні договори України”, але Конституційний Суд України робити це самостійно, без відповідного конституційного подання, не може (статті 40, 41, 43 Закону України „Про Конституційний Суд України”).

Мотивуючи припинення конституційного провадження у справі, Конституційний Суд України зазначає, що це не виключає можливості інших звернень до Конституційного Суду України щодо тлумачення чинних положень Конституції України і Закону України „Про міжнародні договори України” від 29 червня 2004 року № 1906–IV.

На підставі викладеного та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, пунктами 2, 3 статті 45, статтею 51 Закону України „Про Конституційний Суд України”, § 51 Регламенту Конституційного Суду України, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Припинити конституційне провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень статей 9, 18, пункту 32 частини першої статті 85, статей 102, 106, 116 Конституції України, частин другої, п'ятої статті 7, статей 12, 15, 17 Закону України „Про міжнародні договори України” та за конституційним поданням 62 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень пунктів „а”, „є” частини другої статті 7 Закону України „Про міжнародні договори України” від 22 грудня 1993 року № 3767–XII.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ